

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1930-1931

Projet de Loi relatif à certains actes de l'état civil et à la compétence des agents diplomatiques et consulaires en matière d'état civil.

(Voir les n°s 11, 95, 151 et les Annales parlementaires de la Chambre des Représentants, séance du 30 avril 1931.)

**Projet transmis
par la Chambre des Représentants.**

ARTICLE PREMIER.

Les agents diplomatiques, chefs de poste, exercent de plein droit, en ce qui concerne les citoyens belges, les fonctions d'officier de l'état civil dans tous les pays, conformément aux lois belges sur la matière.

ART. 2.

Les consuls généraux, consuls et vice-consuls, chefs de poste, exercent en ce qui concerne les citoyens belges, les fonctions d'officier de l'état civil, conformément aux lois belges sur la matière :

- a) Dans les pays de capitulations;
- b) Dans tout autre pays si ces fonctions leur ont été spécialement conférées par le Ministre des Affaires Étrangères.

ART. 3.

Les dispositions de l'article précédent ne portent pas atteinte aux

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING VAN 1930-1931

Wetsontwerp betrekking hebbende op zekere akten van den burgerlijken stand, alsmede op de bevoegdheid der diplomatieke en consulaire ambtenaren inzake burgerlijken stand.

(Zie de n^{rs} 11, 95, 151 en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergadering van 30 April 1931.)

**Ontwerp overgemaakt door de
Kamer der Volksvertegenwoordigers.**

EERSTE ARTIKEL.

De diplomatieke ambtenaren, die aan het hoofd van een post staan, oefenen van rechtswege, wat de Belgische staatsburgers betreft, de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand uit, overeenkomstig de Belgische wetten te dier zake.

ART. 2.

De consuls-generaal, consuls en vice-consuls, die aan het hoofd van een post staan, oefenen, wat de Belgische staatsburgers betreft, de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand uit, overeenkomstig de Belgische wetten te dier zake :

- a) In de landen der capitulatiën;
- b) In elk ander land, indien deze functies hun speciaal door den Minister van Buitenlandsche Zaken opgedragen werden.

ART. 3.

De beschikkingen van voorgaand artikel doen geen afbreuk aan de

pouvoirs qui sont conférés à tous les agents du corps diplomatique ou consulaire chefs de poste par l'article 4 de la loi du 16 août 1887 et l'article 6 de la loi du 30 avril 1896 (article 155bis du Code civil), leur intervention étant limitée au cas où il s'agit du mariage d'un citoyen belge.

ART. 4.

§ 1er. — En cas d'absence du titulaire du poste, les fonctions d'officier de l'état civil sont exercées de plein droit :

a) Dans les chancelleries diplomatiques, par le chargé d'affaires intérimaire;

b) Dans les postes consulaires, par le gérant.

§ 2. — En cas d'empêchement du titulaire, ces fonctions sont exercées :

a) Dans les chancelleries diplomatiques par celui des agents diplomatiques (conseiller, secrétaire, attaché de légation adjoints au poste, le plus élevé en grade, ou, à égalité de grade, ayant le plus d'ancienneté, ou, à défaut d'agents de cette catégorie, par la personne spécialement déléguée à cet effet par le chef de poste ou son remplaçant.

b) Dans les postes consulaires, par celui des agents adjoints au poste le plus élevé en grade, ou, à égalité de grade, ayant le plus d'ancienneté; ou, à défaut d'adjoint du corps consulaire, par la personne spécialement déléguée à cet effet par le chef de poste ou son remplaçant.

bevoegdigheden die aan al de ambtenaren van het diplomatiek of consulaire korps, welke aan het hoofd van een post staan, toegekend zijn door artikel 4 der wet van 16 Augustus 1887 en artikel 6 der wet van 30 April 1896 (artikel 155bis van het Burgerlijk Wetboek), maar hunne tusschenkomst is beperkt tot het geval waarin het gaat om het huwelijk van een Belgischen staatsburger.

ART. 4.

§ 1. — In geval van afwezigheid van den titularis van den post, worden de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand van rechtswege uitgeoefend :

a) In de diplomatieke kanselarijen door den tijdelijken zaakgelastigde;

b) In de consulaire posten, door den beheerder.

§ 2. — In geval de titularis verhinderd is, worden deze functies uitgeoefend :

a) In de diplomatieke kanselarijen door diengene onder de aan den post toegevoegde diplomatieke ambtenaren (gezantschapsraad, -secretaris of -attaché), die den hoogsten graad bekleedt, of, bij gelijken graad, die de meeste dienstjaren telt, of, bij gebrek aan ambtenaren van die categorie, door den persoon te dien einde bijzonder afgevaardigd door het hoofd van den post of zijn plaatsvervanger;

b) In de consulaire posten, door diegene onder de aan den post toegevoegde ambtenaren die den hoogsten graad bekleedt, of, bij gelijken graad, die de meeste dienstjaren telt, of bij gebrek aan een toegevoegd ambtenaar van het consulaire korps, door den persoon te dien einde speciaal afgevaardigd door het hoofd van den post of zijn plaatsvervanger.

ART. 5.

Les personnes appelées à remplir occasionnellement les fonctions d'officier d'état civil, et qui n'auraient pas prêté soit le serment prescrit par le Décret du Congrès national du 20 juillet 1831, soit le serment prescrit par la loi du 31 décembre 1851 sur l'organisation et la juridiction des consulats, prêteront le serment suivant : « Je jure de remplir fidèlement et conformément aux lois belges les fonctions d'officier de l'état civil qui me sont dévolues ».

Ces mêmes personnes prêteront lorsqu'elles seront déléguées pour recevoir occasionnellement des actes de déclarations de nationalité, le serment suivant : « Je jure de remplir fidèlement et conformément aux lois belges les fonctions qui me sont déléguées en vue de la réception des actes de déclarations de nationalité ».

Sont dispensés de ce serment les agents diplomatiques et consulaires d'une puissance étrangère qui viendraient à remplacer occasionnellement le chef d'une mission diplomatique ou d'un poste consulaire belge.

ART. 6.

Les actes de reconnaissance d'enfants naturels pourront être reçus par les agents diplomatiques chefs de poste ainsi que par les agents du corps consulaire auxquels les fonctions d'officier de l'état civil sont conférées en vertu de l'article 2 de la présente loi, quels que soient la nationalité et l'âge des enfants, à la condition qu'ils soient souscrits par des citoyens belges.

ART. 7.

Seul, le mariage de deux citoyens belges peut être célébré par les agents

ART. 5.

De personen die, bij gelegenheid, geroepen zijn om de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand uit te oefenen en die den bij het Decreet van het Nationaal Congres van 20 Juli 1831 voorgeschreven eed, noch dien voorgeschreven door de wet van 31 December 1851 op de inrichting en de jurisdictie van de Consulaten mochten hebben afgelegd, zullen den volgenden eed afleggen : « Ik zweer de mij toegewezen functies van ambtenaar van den burgerlijken stand getrouw en overeenkomstig de Belgische wetten uit te oefenen. »

Diezelfde personen, wanneer zij zullen afgevaardigd zijn om, bij gelegenheid, akten van nationaliteitsverklaring te ontvangen, zullen den volgenden eed afleggen : « Ik zweer de functies welke mij zullen opgedragen worden voor het ontvangen van de akten van nationaliteitsverklaringen, getrouw en overeenkomstig de Belgische wetten uit te oefenen ».

Van dien eed zijn vrijgesteld de diplomatieke en consulaire ambtenaren van eene vreemde mogendheid, welke, bij gelegenheid, het hoofd van een diplomatieke zending of van een Belgisch consulaire post mochten vervangen.

ART. 6.

De akten van erkenning van onwettige kinderen zullen mogen ontvangen worden door de diplomatieke ambtenaren die aan het hoofd van een post staan, alsook door de ambtenaren van het consulaire korps, aan wie de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand krachtens artikel 2 dezer wet opgedragen zijn, welke ook de nationaliteit en de ouderdom der kinderen zij, op voorwaarde dat gezegde akten door Belgische staatsburgers onderschreven worden.

ART. 7.

Alleen het huwelijk van twee Belgische staatsburgers mag voltrokken

diplomatiques chefs de poste, ainsi que par les agents du corps consulaire auxquels les fonctions d'officier de l'état civil sont conférées en vertu de l'article 2 de la présente loi.

Toutefois, par exception à cette règle, les mariages entre citoyens belges et femmes étrangères pourront être célébrés par les agents diplomatiques et les agents du corps consulaire, officiers de l'état civil, qui exercent leurs fonctions dans des pays où la législation locale met obstacle à la célébration de mariages de l'espèce. Ces pays sont déterminés par le Ministre des Affaires Étrangères.

ART. 8.

Une copie certifiée conforme de tout acte d'état civil dressé par les agents diplomatiques et consulaires sera transcrite, à la diligence du Ministre des Affaires Étrangères, dans les registres de l'état civil de la commune belge dans laquelle la personne que l'acte concerne a eu son dernier domicile dans le Royaume.

Lorsqu'il s'agit d'un acte de mariage contracté entre deux citoyens belges, une expédition certifiée conforme de cet acte sera, à la diligence du Ministre des Affaires Étrangères, transcrite dans les registres de l'état civil du dernier domicile dans le Royaume de chacun des époux.

Il est fait mention de l'acte en marge des registres courants de l'état civil à la date de l'événement qu'il constate.

Si l'acte avait été dressé dans une langue étrangère, l'expédition certifiée conforme sera accompagnée d'une

worden door de diplomatieke ambtenaren, die aan het hoofd van een post staan, alsook door de ambtenaren van het consulaire korps, aan wie de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand krachtens artikel 2 dezer wet opgedragen zijn.

Evenwel zullen, bij uitzondering op dezen regel, de huwelijken tusschen Belgische staatsburgers en vreemde vrouwen voltrokken mogen worden door de diplomatieke ambtenaren en de ambtenaren van het consulaire korps, ambtenaars van den burgerlijken stand, die hunne functies uitoefenen in landen waar de plaatselijke wetgeving zich verzet tegen de voltrekking van dergelijke huwelijken. Deze landen worden door den Minister van Buitelandsche Zaken vastgesteld.

ART. 8.

Een gelijkvormig verklaard afschrift van elke akte van den burgerlijken stand opgemaakt door de diplomatieke en consulaire ambtenaren, zal, op verzoek van den Minister van Buitelandsche Zaken, overgeschreven worden in de registers van den burgerlijken stand der Belgische gemeente waar de persoon waarop de akte betrekking heeft, zijn laatste woonplaats in het Koninkrijk gehad heeft.

Wanneer het gaat om een akte van een huwelijk aangegaan door twee Belgische staatsburgers, zal een gelijkvormig verklaard afschrift dezer akte, op verzoek van den Minister van Buitelandsche Zaken, overgeschreven worden in de registers van den burgerlijken stand der laatste woonplaats in het Koninkrijk van elk der echtgenooten.

Van de akte wordt melding gemaakt op den rand van de gewone registers van den burgerlijken stand, op den datum der gebeurtenis waarvan zij doet blijken.

Indien de akte opgemaakt werd in een vreemde taal, zal het gelijkvormig verklaard afschrift vergezeld

traduction certifiée conforme dans une des deux langues nationales.

ART. 9.

L'article 48 du Code civil est abrogé.

ART. 10.

Les agents diplomatiques ainsi que les agents du corps consulaire à qui les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées pourront recevoir les déclarations de naissance ou de décès et en dresser acte en Europe, dans les dix jours, et hors d'Europe, dans les trente jours à dater de l'accouchement ou du décès. Passé le délai prévu, il sera suppléé à l'absence d'acte de la manière indiquée à l'article 11 de la présente loi.

Ils s'assurent personnellement de la réalité de la naissance ou du décès. En cas d'impossibilité matérielle de se faire présenter l'enfant ou de se transporter au lieu de décès, ils annexent à l'acte une attestation d'un médecin ou de deux témoins.

ART. 11.

Lorsqu'un acte de naissance ou de décès n'aura pu être dressé dans les délais fixés à l'article 10 de la présente loi, il y sera suppléé par un jugement rendu par le tribunal de première instance de Bruxelles, qui statuera conformément aux règles prévues à l'article 99 du Code civil.

Lorsqu'un acte d'état civil dressé par un agent diplomatique ou par un agent consulaire exerçant les fonctions d'officier de l'état civil devra être rectifié, il sera statué par le tribunal de première instance de Bruxelles de

zijn van eene echtverklaarde vertaling in eene der beide landstalen.

ART. 9.

Artikel 48 van het Burgerlijk Wetboek wordt ingetrokken.

ART. 10.

De diplomatieke ambtenaren alsmede de ambtenaren van het consulaire korps aan wie de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand opgedragen werden, zullen de aangiffen van geboorte of van overlijden mogen ontvangen en er akte van opmaken, in Europa, binnen de tien dagen, en buiten Europa, binnen de dertig dagen, te rekenen van de bevaling of van het overlijden. Na den voorzienen termijn, zal er in het ontbreken der akte voorzien worden op de wijze voorgeschreven bij artikel 11 van onderhavige wet.

Zij vergewissen zich persoonlijk over de echtheid van de geboorte of het overlijden. In geval het materieel onmogelijk is zich het kind te doen vertoonen of zich ter plaatse van het overlijden te begeven, hechten zij aan de akte een getuigschrift van een geneesheer of van twee getuigen.

ART. 11.

Wanneer eene akte van geboorte of van overlijden niet opgemaakt kon worden binnen de termijnen vastgesteld in artikel 10 van onderhavige wet, zal er in het ontbreken van dergelijke akte voorzien worden door een vonnis uitgesproken door de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, die uitspraak doen zal overeenkomstig de regels voorzien in artikel 99 van het Burgerlijk Wetboek.

Wanneer eene akte van den burgerlijken stand opgemaakt door een diplomatieken ambtenaar of door een consulairen ambtenaar die de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand uitoefent, moet verbeterd wor-

la manière indiquée à l'alinéa 1er du présent article.

ART. 12.

Le deuxième alinéa de l'article 7 de la loi du 26 décembre 1891 (article 169 du Code civil) est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« La même faculté est accordée pour les mariages à célébrer dans leur propre chancellerie aux agents diplomatiques chefs de poste ainsi qu'aux agents du corps consulaire à qui les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées. »

ART. 13.

La loi du 20 mai 1882 est abrogée et remplacée par la disposition suivante qui constituera l'article 170 du Code civil :

« Seront considérés comme valables en Belgique quant à la forme :

» 1° Les mariages entre citoyens belges, ceux entre étrangers et citoyennes belges ainsi que ceux entre citoyens belges et étrangères célébrés en pays étranger dans les formes usitées dans le dit pays;

» 2° Les mariages entre citoyens belges célébrés par les agents diplomatiques ainsi que par les agents du corps consulaire à qui les fonctions d'officier de l'état civil ont été conférées;

» 3° Les mariages entre citoyens belges et étrangères célébrés par les agents diplomatiques ainsi que par les agents du corps consulaire qui ont cette compétence spéciale ».

den, zal de rechtbank van eersten aanleg, te Brussel, uitspraak doen op de wijze aangeduid in de eerste alinea van dit artikel.

ART. 12.

De tweede alinea van artikel 7 der wet van 26 December 1891 (artikel 169 van het Burgerlijk Wetboek) wordt ingetrokken en vervangen door de navolgende beschikking :

« Hetzelfde recht wordt toegekend, voor de in hun eigen kanselarij te voltrekken huwelijken, aan de diplomatieke ambtenaren die aan het hoofd staan van eenen post, alsmede aan de ambtenaren van het consulaire korps, aan wie de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand opgedragen werden ».

ART. 13.

De wet van 20 Mei 1882 wordt opgeheven en vervangen door de navolgende beschikking die artikel 170 van het Burgerlijk Wetboek zal uitmaken :

« Worden beschouwd als geldig in België, wat den vorm betreft :

» 1° De huwelijken tusschen Belgische staatsburgers, degene tusschen vreemdelingen en Belgische staatsburgeressen, alsook degene tusschen Belgische staatsburgers en vrouwelijke vreemdelingen, voltrokken in een vreemd land en in de in gezegd land gebruikelijke vormen;

» 2° De huwelijken tusschen Belgische staatsburgers voltrokken door de diplomatieke ambtenaren alsook door de ambtenaren van het consulaire korps, aan wie de functies van ambtenaar van den burgerlijken stand opgedragen werden;

» 3° De huwelijken tusschen Belgische staatsburgers en vrouwelijke vreemdelingen voltrokken door de diplomatieke ambtenaren alsook door de ambtenaren van het consulaire korps, die deze bijzondere bevoegdheid bezitten ».

ART. 14.

Il est ajouté au Code civil un article 170bis, et un article 170ter, conçus comme suit :

« *Art. 170bis.* — Les publications de mariage à célébrer par les agents diplomatiques ou consulaires belges seront faites conformément aux lois belges, dans les chancelleries où les unions seront célébrées. Lorsqu'en vertu des articles 167 et 168 du Code civil, des publications supplémentaires devront avoir lieu ailleurs, elles seront effectuées : en Belgique, par les officiers de l'état civil conformément aux lois belges, et à l'étranger par les autorités et suivant les formes locales. Si les publications ne sont pas prévues par la législation étrangère du lieu où elles devraient être effectuées ou s'il ne peut y être procédé, il sera passé outre, et la publication faite par l'agent diplomatique ou consulaire appelé à célébrer le mariage suffira ».

« *Art. 170ter.* — Les mariages visés à l'article 170 seront quant au fond, valables en Belgique si les parties contractantes ont satisfait aux conditions prescrites à peine de nullité par leur statut personnel pour pouvoir contracter mariage ».

ART. 15.

L'article 171 du Code civil est abrogé et remplacé par la disposition suivante :

« Après le retour du citoyen belge sur le territoire du Royaume, l'acte de célébration du mariage contracté en pays étranger, suivant les formes usitées en ce pays, est transcrit à

ART. 14.

Aan het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 170bis, alsook een artikel 170ter toegevoegd, welke luiden als volgt :

« *Art. 170bis.* — De afkondigingen van huwelijken te voltrekken door de Belgische diplomatieke of consulaire ambtenaren, zullen overeenkomstig de Belgische wetten gedaan worden in de kanselarijen waar de huwelijken zullen voltrokken worden. Indien er, krachtens de artikelen 167 en 168 van het Burgerlijk Wetboek, aanvullende afkondigingen elders moeten plaats hebben, zal daartoe overgegaan worden : in België, door de ambtenaars van den burgerlijken stand, overeenkomstig de Belgische wetten, en in het buitenland door de plaatselijke overheden en volgens de plaatselijke vormen. Indien de afkondigingen niet voorzien zijn door de vreemde wetgeving van het gebied waar zij zouden moeten gedaan worden of indien er niet toe overgegaan kan worden, zal er met het voorgaande geen rekening worden gehouden, en zal de afkondiging gedaan door den diplomatieken of consularen ambtenaar die het huwelijk moet voltrekken, volstaan. »

« *Art. 170ter.* — De in artikel 170 bedoelde huwelijken zullen, wat den grond betreft, in België, geldig zijn indien de contracteerende partijen voldaan hebben aan de voorwaarden op straf van nietigheid voorgeschreven door hun persoonlijk statuut om een huwelijk te kunnen aangaan. »

ART. 15.

Artikel 171 van het Burgerlijk Wetboek wordt ingetrokken en door de volgende bepalingen vervangen :

« Na den terugkeer van den Belgischen staatsburger op het grondgebied van het Koninkrijk, wordt, op verzoek van een der echtgenooten, indien beiden Belgische staatsburgers

la requête de l'un des conjoints si tous deux sont citoyens belges ou de celui qui a cette qualité, sur les registres courants de l'état civil au lieu de leur premier domicile en Belgique ou du premier établissement de l'épouse si celle-ci rentre seule sur le territoire du Royaume. Mention de cette transcription est faite en marge des registres courants à la date de la célébration du mariage.

« Si l'acte avait été dressé dans une langue étrangère, il serait produit en même temps une traduction certifiée conforme dans une des deux langues nationales. En cas d'indigence constatée, les frais de traduction seront à charge des administrations communales intéressées ».

ART. 16.

Les articles 1er et 2 de la loi du 20 octobre 1897 sont abrogés.

Dispositions transitoires.

ART. 17.

Une expédition certifiée conforme de tous les actes d'état civil dressés par les agents diplomatiques et consulaires entre le 1er août 1914 et la date de l'entrée en vigueur de la présente loi sera transcrite dans les registres de l'état civil du Royaume conformément aux dispositions de l'article 8 de cette loi.

Bruxelles, le 30 avril 1931.

*Le Président de la Chambre
des Représentants,*

JULES PONCELET.

Les Secrétaires, | De Secretarissen,

C. FIEULLIEN,

D. BOUCHERY.

zijn, of van dengene die deze hoedanigheid bezit, de akte van voltrekking van het huwelijk, in een vreemd land aangegaan volgens de in dit land gebruikelijke vormen, overgeschreven in de gewone registers van den burgerlijken stand der plaats van hun eerste domicilie in België of van de eerste vestiging der echtgenoot, indien deze alleen op het grondgebied van het Koninkrijk terugkeert. Van deze overschrijving wordt melding gemaakt op den rand van de gewone registers, op den datum van de voltrekking van het huwelijk.

» Indien de akte opgemaakt werd in eene vreemde taal, zal terzelfder tijd eene echtverklaarde vertaling in eene der beide landstalen voorgelegd worden. In geval van vastgestelde behoefte zijn de vertalingskosten ten laste van de betrokken gemeentebesturen ».

ART. 16.

De artikelen 1 en 2 der wet van 20 October 1897 worden ingetrokken.

Overgangsbepaling.

ART. 17.

Een gelijkvormig verklaard afschrift van al de akten van den burgerlijken stand, opgemaakt door de diplomatieke en consulaire ambtenaren tussen 1 Augustus 1914 en den datum van de inwerkingtreding dezer wet, zal in de registers van den burgerlijken stand van het Koninkrijk, overeenkomstig de beschikkingen van artikel 8 dezer wet, overgeschreven worden.

Brussel, 30 April 1931.

*De Voorzitter van de Kamer der
Volksvertegenwoordigers,*